

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție
în componență:

Președinte Iurie Diaconu,
Judecători Ion Guzun, Victor Boico,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 02 octombrie 2020 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2021, declarate de avocatul Ion Bătrîncea și de inculpatul

Tataru Leonid, XXXXX.

Termenul de examinare,
instanța de fond: 06.05.2020 – 02.10.2020,
instanța de apel: 09.12.2020 – 11.05.2021,
instanța de recurs: 18.08.2021 – 06.10.2021.

Asupra recursurilor menționate, Colegiul Penal,

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Hâncești din 02 octombrie 2020, Tataru Leonid a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare, art. 208 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare și art. 42 alin. (2), 145 alin. (2) lit. a), k) Cod penal la 15 ani închisoare.

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 16 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip închis, începând din 02.10.2020, cu includerea perioadei arestării preventive de la 23.10.2019 până la 02.10.2020.

De la inculpat s-a încasat în beneficiul lui Buză A. prejudiciul moral în mărime de 50.000 lei, material în sumă de 30.000 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 600 lei, iar în beneficiul statului - cheltuielile judiciare în sumă de 38.207 lei.

2. Instanța de fond a constatat că la 20 octombrie 2019, în prima jumătate a zilei, inculpatul Tataru L., aflându-se pe teritoriul stânei ce aparține lui Buză V., amplasată în extravilanul XXXXXX, XXXXXX, unde era angajat în calitate de cioban, acționând intenționat și planificat, năzuind să-și înlesnească activitatea sa infracțională, cunoscând cu certitudine faptul că Moscaliuc V. este minor, prin îndemnul și exemplul propriu, l-a determinat pe ultimul să comită infracțiunea de sustragere a bunurilor altei persoane, îndemnându-l pe acesta, cu ajutorul unei răngi metalice, să deterioreze safeul ce aparține proprietarului Buză V., unde cunoștea că sunt păstrate mijloace bănești, în scopul de a sustrage ulterior mijloacele bănești.

Tot el, în prima jumătate a zilei de 20 octombrie 2019, acționând de comun acord și prin înțelegere prealabilă cu Moscaliuc V., având scopul sustragerii bunurilor altei persoane, aflându-se prin acces liber în locuința lui Buză V., amplasată pe teritoriul stânei de oi din extravilanul XXXXXX, cunoscând despre faptul că Buză V. păstrează mijloace bănești în interiorul unui safeu care se afla în locuința acestuia, cu ajutorul unei răngi de metal, au deteriorat safeul metalic, din interiorul căruia, pe ascuns, au sustras bani în sumă totală de 30.000 lei, prin ce i-a cauzat părții vătămate un prejudiciu material.

Tot el, în prima jumătate a zilei de 20 octombrie 2019, aflându-se pe teritoriul stânei din extravilanul XXXXXX, XXXXXX ce aparținea lui Buză V., după obținerea prin sustragere a mijloacelor bănești aflate în interiorul safeului, manifestând intenție directă de a curma viața lui Buză V., care a revenit la stână, acționând premeditat cu scopul de a ascunde infracțiunea săvârșită de sustragere a mijloacelor bănești ce aparțineau lui Buză V., acționând împreună și prin înțelegere prealabilă cu minorul Moscaliuc V., pe care l-a determinat a-i acorda suportul necesar pentru a realiza cu succes lipsirea de viață a lui Buză V., deținând asupra sa o armă de vânatoare, a efectuat o împușcătură în regiunea temporală dreapta a capului lui Buză V., în rezultatul la ce a survenit imediat decesul victimei.

În rezultatul acțiunilor sale, lui Buză V., conform raportului de expertiză judiciară nr. 201922C0124 din 20.12.2019, i-au fost cauzate leziuni corporale interne și externe: plagă prin armă de foc cu alice transfixiantă a capului penetrantă în cavitatea cranială, echimoză periorbitală dreapta, excoriații frontal dreapta, orificiu de intrare în regiunea parieto-temporală dreapta cu deficit de țesut, fractură cominutivă a bolții și bazei craniului pe dreapta, lezarea meningelui dur, hemoragii subdurale, subarahnoidiene difuze, intracerebrale, dilacerarea parțială a emisferei drepte cu lipsa de țesut cerebral, orificiu de ieșire în regiunea temporală dreapta a capului. Decesul lui Buză V. a survenit în urma dilacerării creierului, rezultat al plăgii prin armă de foc cu alice a capului, fapt confirmat prin modificările patologice respective depistate la necropsia cadavrului.

Instanța a reținut că, inculpatul nu și-a recunoscut vina, însă aceasta a fost dovedită în totalitate prin probele administrate.

Astfel, martorul minor Moscaliuc V. a declarat că inculpatul l-a întrebat dacă vrea bani. I-a spus că vrea să-și procure o motocicletă. Inculpatul i-a spus să spargă

safeul din casa victimei. A luat un fier și s-a dus să-l rupă. Cunoștea că stăpânul are bani, pentru că a vândut porcii. În safeu era portmoneul stăpânului, pușca și bani. După ce a spart safeul, l-a chemat pe Tataru L. Acesta a luat pușca și a încărcat-o cu patroane, pe care le-a luat de pe frigiderul de lângă safeu. Tataru L. a spus că vrea să-l omoare pe Buză V. și îl aștepta în cameră. În jurul orei 14.00, partea vătămată a venit cu o mașină mică verde și a parcat-o la vreo 5 m. de bordei. Inculpatul a luat arma și îl aștepta lângă ușă. Partea vătămată nu i-a văzut, iar inculpatul a ieșit și l-a împușcat în cap pe acesta. L-au încărcat pe Buză V. mort în mașină, apucându-l de mâini și picioare. El a urcat la volan. Banii i-au împărțit. Inculpatul i-a dat 16.000 lei și i-a cerut să nu spună la nimeni nimic. Mașina a lăsat-o lângă pădure. A doua zi și-a cumpărat motocicletă și nu a spus la nimeni nimic. Nu a tras niciodată din armă și nu a încărcat-o niciodată. Partea vătămată i-a arătat arma, se ducea la vânătoare. Buză V. a fost împușcat afară, iar pe jos era sânge, pe care el l-a șters cu o cârpă și a aruncat-o pe acoperiș. Nu a arătat poliției unde este cârpa. Partea vătămată era la vreun metru jumătate depărtare de bordei, iar el cu inculpatul erau în bordei. Era îmbrăcat într-o vestă și pantaloni. Hainele lor erau murdare de sânge, un maiou alb murdar de sânge l-a aruncat în pădure. El a fugit, iar inculpatul a mai rămas. Nu ține minte în ce era îmbrăcat acesta, posibil era în vestă neagră și pantaloni sport. Pentru motocicletă a achitat 17.000 lei, încă 1000 lei a luat de la bunica. Nu a numărat banii, erau mulți. Când s-au dat jos, inculpatul a numărat banii și i-a dat 16.000 lei. Banii erau în bancnote de 100 lei. Acesta i-a spus să se ducă acasă și să nu spună la nimeni ce s-a întâmplat, căci va păți tot așa ca partea vătămată. A spus tot așa cum a fost.

Vina inculpatului este confirmată și prin:

procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23.10.2019, prin care a fost supus cercetării microbuzul de model „Ford Tranzit” cu n.î. XXXXXX în care a fost depistat cadavrul părții vătămate Buză V.;

procesul-verbal de ridicare din 01.11.2019, prin care s-a efectuat acțiunea procesuală de ridicare a motocicletei de model „Viper” de culoare neagră, de la Moscaliuc V.;

raportul de expertiză judiciară nr. 201922C0124 din 20.12.2019, potrivit cărui moartea părții vătămate Buză V. a survenit cu aproximativ 2-4 zile înainte de necropsia medico-legală, în urma dilacerării creierului, rezultat al plăgii prin armă de foc cu alice a capului, fapt confirmat prin modificările patologice respective depistate la necropsia cadavrului. La examenul medico-legal al cadavrului părții vătămate au fost depistate leziuni corporale externe și interne: plagă prin armă de foc cu alice transfixiantă a capului penetrantă în cavitatea craniană: echimoză periorbital dreapta, excoriații frontal dreapta, orificiu de intrare în regiunea parieto-temporală dreapta cu deficit de țesut, fractură cominutivă a bolții și bazei craniului pe dreapta, lezarea meningelui dur, hemoragii subdurale, subarahnoidiene difuze, intracerebrale, dilacerarea parțială a emisferei drepte cu lipsă de țesut cerebral, orificiu de ieșire în regiunea temporală dreaptă a capului; plăgi oarbe, unele penetrante cu orificii de intrare, corp străin (fragment container) în una din plăgi și excoriații ovale și oval-alungite în regiunea umărului drept. Leziunile enumerate au fost produse intravital, cu puțin timp înainte de deces, cu cca 0-30 minute, prin împușcare cu armă de foc cu alice, posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură cauzală directă cu survenirea morții, și în comun se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață. Excoriații

pergamentate pe mâna stângă și gamba dreaptă - leziuni care au fost produse postmortem și nu se supun calificării medico-legale. La cercetarea canalelor de rănire s-au determinat următoarele repere: tragerea s-a efectuat cu direcție de sus în jos, puțin de la stânga la dreapta, canalele de rănire cu pereții neregulați. Pe cap prezente un orificiu de intrare (regiunea parieto-temporală dreapta), orificiu de ieșire regiunea temporală dreapta - leziuni formate primar. Orificii de intrare și excoriații pe umărul drept, corp străin (fragment container) în una din plăgi a umărului drept sunt formate secundar, după ieșirea alicelor și containerului din orificiul de ieșire din regiunea temporală dreaptă a capului. Respectiv, victima se afla cu partea superioară a capului și corpului față de armă în momentul tragerii. Conform cercetării medico-criminalistice în compoziția chimică a părții minerale a plăgii prelevate din regiunea parieto-temporală dreapta (orificiu de intrare) și compoziția chimică ale mostrelor de spălături, tampoane de vată prelevate de la ambele mâini ale cadavrului părții vătămate, elementele caracteristice factorilor secundari ai împușcăturii nu s-au depistat. Având în vedere tipul, caracterul și localizarea leziunilor depistate la examinarea persoanei, se exclude producerea acestora de la căderea corpului din poziție ortostatică (verticală);

raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-4692 din 05.12.2019, conform cărui arma cu seria și numărul „YEM N 9182/ YM N 9182”, ridicată în cadrul cercetării automobilului de model „Ford Tranzit” cu n.î. XXXXXX, se referă la categoria armelor de foc letale și este armă de vânatoare de model „TO3 – 34 EP”, cu lovitură centrală, cu două țevi lise, lungi, de calibrul 12x70, amplasate vertical, confecționată industrial la uzina „Тульский оружейный завод”, din or. Tula, Federația Rusă, destinată pentru trageri cu cartușe de calibrul 12x70. Arma de model „TO3 – 34 EP” cu seria și numărul „YEM N 9182/ YM N 9182” este în stare de funcționare și utilă pentru trageri. Modificări în construcția armei nu au fost depistate. Nouă cartușe dintre care un cartuș extras din arma prezentată la examinare și 8 cartușe ridicate din bordei de pe teritoriul stânei din XXXXXX, XXXXXX, se referă la categoria munițiilor letale și sunt cartușe de vânatoare.

Prin urmare, acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 186 alin (2) lit. b) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de două persoane, art. 208 alin. (1) Cod penal, ca atragerea minorilor la activitate criminală sau instigarea lor la săvârșirea infracțiunilor săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani și art. 42 alin. (2), art. 145 alin. (2) lit. a) și k) Cod penal, ca participarea în calitate de autor, adică persoana care săvârșește în mod nemijlocit omorul unei persoane, săvârșit cu premeditare, cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

Or, martorul minor Moscaliuc V. în ședința de judecată a declarat că: „... Inculpatul era cu oile pe deal, s-a întors pe la 10.30 și l-a întrebat dacă vrea bani. I-a spus că vrea, să-și ia motocicletă. Inculpatul i-a propus să rupă safeul și când o să-l deschidă, să-l cheme. A luat un fier și s-a dus să-l rupă. Cunoștea că stăpânul are bani, pentru că a vândut porcii. În safeu era portmoneul stăpânului, pușca și bani. După ce a spart safeul, l-a chemat pe Tataru L..”, ” Nu a numărat banii, erau mulți. Când s-au dat jos, inculpatul a numărat banii și i-a dat 16.000 lei. Banii erau în bancnote de 100 lei. Acesta i-a spus să se ducă acasă și să nu spună la nimeni ce s-a întâmplat, căci va păți tot așa ca partea vătămată”.

Pin sentința Judecătorei Hîncești din 14.04.2020 Moscaliuc V. a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2), art. 42 alin. (5), 145 alin. (2) lit. a), k), 84 alin. (1) Cod penal, la 7 ani închisoare.

Probele administrate, în coroborare cu circumstanțele cauzei, demonstrează cu certitudine că Tataru L. pe parcursul zilei de 20 octombrie 2019, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, aflându-se pe teritoriul stânei ce aparține lui Buză V., amplasată în extravilanul XXXXXX, XXXXXX, unde era angajat în calitate de cioban, acționând intenționat și planificat, năzuind să-și înlesnească activitatea sa infracțională, cunoscând cu certitudine de faptul că Moscaliuc V., în privința căruia cauza penală a fost disjunsă, este minor, prin îndemn și exemplul propriu, l-a determinat pe ultimul să comită o infracțiune de sustragere a bunurilor altei persoane, îndemnându-l pe acesta, cu ajutorul unei răngi metalice, să deterioreze safeul ce aparține proprietarului Buză V., unde cunoștea că sunt păstrate mijloace bănești în scopul de a sustrage ulterior mijloacele bănești.

Deci, inculpatul putea și trebuia să prevadă vârsta minorului Moscaliuc V., lucru care cu certitudine reiese din faptul că ei lucrau împreună la stâna lui Buză V., aspectul exterior și maniera de conduită. Influențarea asupra minorului a avut loc prin îndemnare, acestuia fiindu-i inoculate în conștiință modul criminal de viață, sub influența inculpatului, Moscaliuc V., care era minor și se caracteriza prin vulnerabilitate sporită, a absorbit și repetat informația și actele de conduită ale inculpatului, care din punct de vedere al normelor penale și etice, nu sunt acceptate de societate și duc la formarea incorectă a personalității minorului.

Astfel, probele administrate dovedesc vinovăția inculpatului, iar temei pentru a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-a constatat, acestea fiind obținute cu respectarea normelor de procedură penală și în ansamblu coroborează între ele, confirmând pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, totodată, fiind în legătură de cauzalitate cu acțiunile infracționale realizate cu intenție directă de inculpat.

Totodată, fiind apreciate probele administrate, prin prisma art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a fost dovedită vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (2), art. 145 alin. (2) lit. a) și k) Cod penal, ca contribuirea în calitate de autor la omorul unei persoane, săvârșit cu premeditare, cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

Or, inculpatul, manifestând intenție criminală, urmărind scopul omorului unei persoane, acționând prin participație complexă în calitate de autor, a planificat, a dirijat comiterea și a participat la omorul premeditat al lui Buză V., prin determinarea lui Moscaliuc V. la realizarea faptei infracționale, prin acordarea suportului necesar în vederea lipirii de viață a victimei, cu scopul de a ascunde infracțiunea săvârșită de sustragere a mijloacelor bănești ce aparțineau decedatului.

În același timp, sunt neîntemeiate declarațiile inculpatului că nu a comis nicio infracțiune, reprezentând o versiune de apărare, îndreptate spre excluderea răspunderii penale, or declarațiile lui nu coroborează cu alte probe administrate, în special, declarațiile martorului minor Moscaliuc V., precum și probele scrise prin care se dovedește vina inculpatului de săvârșirea infracțiunilor incriminate.

La stabilirea pedepsei, instanța a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, că inculpatul a comis două infracțiuni mai puțin grave și una excepțional de gravă, că infracțiunea prevăzută de art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1350 unități convenționale sau cu muncă neremunerată

în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani, infracțiunea încriminată de art. 208 alin. (1) Codul penal - cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 150 la 200 de ore, sau cu închisoare de până la 5 ani, infracțiunea prevăzută de art. 145 alin. (2) lit. a) și k) Cod penal - cu închisoare de la de la 15 la 20 de ani sau cu detențiune pe viață, că anterior a fost condamnat, nefiind la primul conflict cu legea penală, iar circumstanțe atenuante și agravante nu au fost constatate.

3. Procurorul în Procuratura raionului Hâncești, Mihaela Butnariuc, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat pe art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal la 1 an închisoare, art. 208 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare, art. 42, alin. (2), 145 alin. (2) lit. a), k) Cod penal la 18 ani închisoare, iar conform art. 84 alin. (1) Cod penal, să-i fie stabilită pedeapsă definitivă de 19 ani închisoare, cu confiscarea motocicletei „Viper”, recunoscută în calitate de corp delict, în temeiul art. 106 Cod penal.

Apelanta a invocat că prima instanță a ignorat faptul că inculpatul nu a conștientizat caracterul grav al acțiunilor sale, nu a recunoscut vina și nu s-a căit sincer, anterior a fost condamnat, nu reparat prejudiciul cauzat succesorului părții vătămate, că a săvârșit infracțiuni în urma cărora au survenit consecințe grave, iar circumstanțe atenuante nu au fost stabilite.

3.1. A declarat apel și avocatul Ion Bătrîncea, solicitând casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin inculpatul să fie achitat.

Apelantul a indicat că din declarațiile martorilor rezultă că inculpatul s-a aflat în aceeași perioadă de timp în două locuri diferite, ceea ce este imposibil. Deci, sunt irelevante declarațiile martorului Moscaliuc V., deoarece nu corespund adevărului și au fost combătute prin depozițiile martorilor Romașcu M. și Doncă I.

Mai mult, trezesc dubii declarațiile martorului Moscaliuc V. care, deși are 15 ani, nu-și cunoaște data și luna nașterii, însă evenimentele din 20.10.2019 le-a relatat cu lux de amănunte, fiind pregătite din timp.

Prin urmare, vinovăția inculpatului nu a fost demonstrată, inclusiv având în vedere că nu au fost administrate alte probe decât declarațiile martorului Moscaliuc V., care a avut și calitatea de inculpat în această cauză penală.

4. Potrivit deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2021, pronunțată integral la **10 iunie 2021**, ambele apeluri au fost respinse ca nefondate.

Instanța de apel a reținut că instanța de fond a stabilit corect starea de fapt și a încadrat corect acțiunile inculpatului în baza art. 186 alin. (2) lit. b) Cod penal, ca furtul, adică sustragerea pe ascuns a bunurilor altei persoane, săvârșită de două persoane, art. 208 alin. (1) Cod penal, ca atragerea minorilor la activitate criminală sau instigarea lor la săvârșirea infracțiunilor săvârșite de o persoană care a atins vârsta de 18 ani și art. 42 alin. (2), art. 145 alin. (2) lit. a) și k) Cod penal, ca participarea în calitate de autor, adică persoana care săvârșește în mod nemijlocit omorul unei persoane, săvârșit cu premeditare, cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

Totodată, prima instanță a adoptat o soluția incorectă de condamnare a inculpatului, aceasta urmând să fie achitat de sub învinuirea înaintată, se atestă că instanța de fond nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale.

Or, alegațiile din apel reprezintă opinia subiectivă a apărării, iar instanța de fond corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate, luând în considerație probele administrate, cercetate cu respectarea prevederilor art. 100 alin. (4) Cod de procedură penală și apreciate în corespundere cu art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, fiind stabilite cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Vina inculpatului a fost dovedită prin probele administrate, inclusiv declarațiile martorului minor Moscaliuc V.; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23.10.2019 prin care a fost supus cercetării microbuzul de model „Ford Tranzit” cu n.î. XXXXXX în care a fost depistat cadavrul părții vătămate Buză V.; procesul-verbal de ridicare din 01.11.2019, prin care s-a efectuat acțiunea procesuală de ridicare a motocicletei de model „Viper” de culoare neagră, de la Moscaliuc V.; raportul de expertiză judiciară nr. 201922C0124 din 20.12.2019, potrivit căruia moartea părții vătămate Buză V. a survenit cu aproximativ 2-4 zile înainte de necropsia medico-legală, în urma dilacerării creierului, rezultat al plăgii prin armă de foc cu alice a capului, fapt confirmat prin modificările patologice respective depistate la necropsia cadavrului. La examenul medico-legal al cadavrului părții vătămate au fost depistate leziuni corporale externe și interne: plagă prin armă de foc cu alice transfixiantă a capului penetrantă în cavitatea craniană: echimoză periorbital dreapta, excoriații frontal dreapta, orificiu de intrare în regiunea parieto-temporală dreapta cu deficit de țesut, fractură cominutivă a bolții și bazei craniului pe dreapta, lezarea meningelui dur, hemoragii subdurale, subarahnoidiene difuze, intracerebrale, dilacerarea parțială a emisferei drepte cu lipsă de țesut cerebral, orificiu de ieșire în regiunea temporală dreaptă a capului; plăgi oarbe, unele penetrante cu orificii de intrare, corp străin (fragment container) în una din plăgi și excoriații ovale și oval-alungite în regiunea umărului drept. Leziunile enumerate au fost produse intravital, cu puțin timp înainte de deces, cu cca 0-30 minute, prin împușcare cu armă de foc cu alice, posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură cauzală directă cu survenirea morții și, în comun, se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață. Excoriații pergamentate pe mâna stângă și gamba dreaptă - leziuni care au fost produse postmortem și nu se supun calificării medico-legale. La cercetarea canalelor de rănire s-au determinat următoarele repere: tragerea s-a efectuat cu direcție de sus în jos, puțin de la stânga la dreapta, canalele de rănire cu pereții neregulați. Pe cap prezente un orificiu de intrare (regiunea parieto-temporală dreapta), orificiu de ieșire regiunea temporală dreapta - leziuni formate primar. Orificii de intrare și excoriații pe umărul drept, corp străin (fragment container) în una din plăgi a umărului drept - sunt formate secundar, după ieșirea alicelor și containerului din orificiul de ieșire din regiunea temporală dreaptă a capului. Respectiv, victima se afla cu partea superioară a capului și corpului față de armă în momentul tragerii. Conform cercetării medico-criminalistice în compoziția chimică a părții minerale a plăgii prelevate din regiunea parieto-temporală dreapta (orificiu de intrare) și compoziția chimică ale mostrelor de spălături, tampoane de vată prelevate de la ambele mâini ale cadavrului părții vătămate, elementele caracteristice factorilor secundari ai împușcăturii nu s-au depistat. Având în vedere tipul, caracterul și localizarea leziunilor depistate la examinarea persoanei, se exclude producerea acestora de la căderea corpului din poziție ortostatică (verticală); raportul de expertiză

judiciară nr. 34/12/1-R-4692 din 05.12.2019, potrivit căruia arma cu seria și numărul „YEM N 9182/ YM N 9182”, ridicată în cadrul cercetării automobilului de model „Ford Tranzit” cu n.î. XXXXXX, se referă la categoria armelor de foc letale și este armă de vânatoare de model „TO3 – 34 EP”, cu lovitură centrală, cu două țevi lise, lungi, de calibrul 12x70, amplasate vertical, confecționată industrial la uzina „Тульский оружейный завод”, din or. Tula, Federația Rusă, destinată pentru trageri cu cartușe de calibrul 12x70. Arma de model „TO3 – 34 EP” cu seria și numărul „YEM N 9182/ YM N 9182” este în stare de funcționare și utilă pentru trageri. Modificări în construcția armei nu au fost depistate. Nouă cartușe dintre care un cartuș extras din arma prezentată la examinare și 8 cartușe ridicate din bordei de pe teritoriul stânei din XXXXXX, XXXXXX, se referă la categoria munițiilor letale și sunt cartușe de vânatoare.

Declarațiile succesoriului părții vătămate și ale martorilor sunt veridice, relatează adevărul, sunt consecvente, consecutive pe tot parcursul procesului și coroborează cu probele materiale scrise cercetate în ședința de judecată.

Astfel, nu se atestă vreun temei pentru a da o nouă apreciere probelor, instanța de apel fiind solidară cu concluziile primei instanțe privind aprecierea probelor puse la baza sentinței de condamnare.

Totodată, declarațiile inculpatului privind nevinovăția sa sunt combătute prin probe pertinente, concludente, utile și veridice, și anume, declarațiile succesoriului părții vătămate și ale martorilor, precum și probele scrise anexate, care sunt în coroborare între ele și demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor incriminate.

Or, martorul minor Moscaliuc V. în ședința de judecată a declarat că ”... *Inculpatul era cu oile pe deal, s-a întors pe la 10.30 și l-a întrebat dacă vrea bani. I-a spus că vrea, să-și ia motocicleta. Inculpatul i-a propus să rupă safeul și când o să-l deschidă, să-l cheme. A luat un fier și s-a dus să-l rupă. Cunoștea că stăpânul are bani, pentru că a vândut porcii. În safeu era portmoneul stăpânului, pușca și bani. După ce a spart safeul, l-a chemat pe Tataru L..*”, „*Nu a numărat banii, erau mulți. Când s-au dat jos, inculpatul a numărat banii și i-a dat 16.000 lei. Banii erau în bancnote de 100 lei. Acesta i-a spus să se ducă acasă și să nu spună la nimeni ce s-a întâmplat, căci va păți tot așa ca partea vătămată.*”

Pin sentința Judecătorei Hîncești din 14.04.2020 Moscaliuc V. a fost condamnat în baza art. 186 alin. (2), art. 42 alin. (5), 145 alin. (2) lit. a), k), 84 alin. (1) Cod penal, la 7 ani închisoare.

Fiind analizate probele administrate, a fost constatat cu certitudine că Tataru L. pe parcursul zilei de 20 octombrie 2019, ora exactă de către organul de urmărire penală nu a fost stabilită, aflându-se pe teritoriul stânei ce aparține lui Buză V., amplasată în extravilanul XXXXXX, XXXXXX, unde era angajat în calitate de cioban, acționând intenționat și planificat, năzuind să-și înlesnească activitatea sa infracțională, cunoscând cu certitudine de faptul că Moscaliuc V., în privința căruia cauza penală a fost disjunsă, este minor, prin îndemn și exemplul propriu, l-a determinat pe ultimul să comită o infracțiune de sustragere a bunurilor altei persoane, îndemnându-l pe acesta, cu ajutorul unei răngi metalice, să deterioreze safeul ce aparține proprietarului Buză V., unde cunoștea că sunt păstrate mijloace bănești în scopul de a sustrage ulterior mijloacele bănești.

Deci, inculpatul putea și trebuia să prevadă vârsta minorului Moscaliuc V., lucru care cu certitudine reiese din faptul că ei lucrau împreună la stâna lui Buză V., aspectul

exterior și maniera de conduită. Influențarea asupra minorului a avut loc prin îndemnare, acestuia fiindu-i inoculate în conștiință modul criminal de viață, sub influența inculpatului, Moscaliuc V., care era minor și se caracteriza prin vulnerabilitate sporită, a absorbit și repetat informația și actele de conduită ale inculpatului, care din punct de vedere al normelor penale și etice, nu sunt acceptate de societate și duc la formarea incorectă a personalității minorului.

Astfel, instanța de fond justificat a conchis că probele administrate dovedesc vinovăția inculpatului, iar temei pentru a pune la îndoială veridicitatea acestor probe nu s-a constatat, acestea fiind obținute cu respectarea normelor de procedură penală și în ansamblu coroborează între ele, confirmând pe deplin vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate, totodată, fiind în legătură de cauzalitate cu acțiunile infracționale realizate cu intenție directă de inculpat.

Totodată, fiind apreciate probele administrate, prin prisma art. 101 Codul de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității, iar toate în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor, a fost dovedită vina inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 42 alin. (2), art. 145 alin. (2) lit. a) și k) Cod penal, ca contribuirea în calitate de autor la omorul unei persoane, săvârșit cu premeditare, cu scopul de a ascunde o altă infracțiune.

Deci, a fost demonstrat că infracțiunea de omor a fost săvârșită de către inculpat cu intenție, care rezultă din faptul că acesta a efectuat o împușcătură în regiunea temporală dreapta a capului lui Buză V., ce se confirmă prin raportul de expertiză judiciară nr. 201922C0124 din 20.12.2019, potrivit căruia moartea părții vătămate Buză V. a survenit cu aproximativ 2-4 zile înainte de necropsia medico-legală, în urma dilacerării creierului, rezultat al plăgii prin armă de foc cu alice a capului, fapt confirmat prin modificările patologice respective depistate la necropsia cadavrului. La examenul medico-legal al cadavrului părții vătămate au fost depistate leziuni corporale externe și interne: plagă prin armă de foc cu alice transfixiantă a capului penetrantă în cavitatea craniană: echimoză periorbital dreapta, excoriații frontal dreapta, orificiu de intrare în regiunea parieto-temporală dreapta cu deficit de țesut, fractură cominutivă a bolții și bazei craniului pe dreapta, lezarea meningelui dur, hemoragii subdurale, subarahnoidiene difuze, intracerebrale, dilacerarea parțială a emisferei drepte cu lipsă de țesut cerebral, orificiu de ieșire în regiunea temporală dreaptă a capului; plăgi oarbe, unele penetrante cu orificii de intrare, corp străin (fragment container) în una din plăgi și excoriații ovale și oval-alungite în regiunea umărului drept. Leziunile enumerate au fost produse intravital, cu puțin timp înainte de deces, cu cca 0-30 minute, prin împușcare cu armă de foc cu alice, posibil în timpul și circumstanțele indicate, au legătură cauzală directă cu survenirea morții, și în comun se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Instanța de fond corect a considerat că premeditarea atribuie omorului caracter agravat, deoarece presupune, pe de o parte, o concentrare a forțelor psihice ale făptuitorului, iar, pe de altă parte, o pregătire a comiterii faptei, ceea ce asigură șanse sporite de reușită a omorului. Totodată, premeditarea relevă și o pericolozitate mai mare a făptuitorului, care înțelege să procedeze metodic, cu calm, pentru traducerea în fapt a hotărârii sale infracționale.

În același timp, instanța de fond justificat a considerat ca fiind neveridice și a respins declarațiile inculpatului, date în cadrul cercetării judecătorești, că nu a comis

nicio infracțiune, considerându-le drept o versiune de apărare, îndreptate spre excluderea răspunderii penale, or declarațiile lui nu coroborează cu alte probe administrate, în special, declarațiile martorului minor Moscaliuc V. și probele scrise care dovedesc vina inculpatului de săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Astfel, în baza probelor administrate, analizate și apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, s-a constatat cu certitudine comiterea de către inculpat a faptelor infracționale imputate.

La stabilirea pedepsei, instanța de fond corect a aplicat prevederile legale și, în conformitate cu prevederile art. 7, 75 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, precum și scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

5. Avocatul Ion Bătrîncea a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea hotărârilor adoptate și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat.

Recurentul a invocat că instanțele de fond și de apel nu au luat în considerare argumentele apărării și le-a respins ca nefondate, apreciindu-le critic.

Or, inculpatul a fost condamnat în lipsa unor probe pertinente, nefiind demonstrată vinovăția acestuia.

Totodată, urmărirea penală a fost efectuată superficial, iar organul de urmărire penală nici nu a încercat să verifice alte versiuni, limitându-se doar la declarațiile martorilor cointeresați în cauză, și anume, declarațiile inculpatului Moscaliuc V.

Nu a fost efectuată nici confruntarea martorilor cu învinuții, fiind reținute doar declarațiile minorului Moscaliuc V., care a indicat că inculpatul este persoana care l-a împușcat pe Buză V. Deși nu au fost prezentate alte probe, organul de urmărire penală a preluat această poziție și i-a înaintat învinuirea lui Tataru L.

În drept, recursul este întemeiat pe art. 427 CPP.

5.1. La **04 august 2021**, a declarat recurs ordinar și inculpatul, în care solicită rejudecarea cauzei.

Recurentul a indicat că urmează să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, or, instanțele incorect au apreciat declarațiile defăimătoare ale martorilor.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare nominalizate pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acestea urmează a fi declarate inadmisibile din următoarele considerente.

În primul rând, potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel.

Însă, conform art. 422 Cod de procedură penală, termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei. Potrivit art. 231 alin. (3), (5) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe zile nu se ia în calcul ziua de la care începe să curgă termenul, nici ziua în care acesta se împlinește. Dacă ultima zi a unui termen cade într-o zi nelucrătoare, termenul expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare care urmează. Conform art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. În corespundere cu art. 418 alin. (1), 338 alin. (2)-(4), 340 alin. (1) Cod de procedură penală, instanța

de apel pronunță public dispozitivul hotărârii, fapt despre care se consemnează în procesul-verbal. Hotărârea motivată se pronunță la fel public, în termen de până la 30 de zile. Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată.

Sub acest aspect se atestă că, conform procesului-verbal al ședinței de judecată, instanța de apel a pronunțat dispozitivul deciziei pe 11.05.2021, în prezența inculpatului și a avocatului Ion Bătrîncea, comunicând că decizia motivată va fi pronunțată pe 10 iunie 2021, fapt realizat la această dată și consemnat în respectivul proces-verbal, în lipsa inculpatului și avocatului, acestora fiindu-le expediată copia hotărârii motivate (*vol. IV, f.d. 61, 97*).

Deci, decizia atacată a fost pronunțată în condițiile legii la 10 iunie 2021, iar termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfârșitul zilei de 12 iulie 2021.

Totodată, recursul ordinar al inculpatului a fost expediat, prin intermediul oficiului poștal, la 02 august 2021 și înregistrat la Curtea Supremă de Justiție pe 04 august 2021, adică peste termenul prevăzut de lege (*vol. IV, f.d. 107, 108, pct. 5.1. din decizie*).

Alte informații cu privire la data depunerii recursului respectiv în instanța de recurs nu există nici în dosar și nici în recursul nominalizat.

Este de menționat că art. 422 Cod de procedură penală, nu prevede repunerea în termen a recursului ordinar, nicio altă procedură legală de a calcula termenul de recurs decât de la data pronunțării deciziei motivate, iar art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală prescrie expres că în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Prin urmare, durata termenului de recurs este stabilită prin lege. Acest termen nu poate fi prelungit sau scurtat de instanța de judecată. El este absolut, are un caracter imperativ și fatal, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este declarat peste termen.

Astfel, odată ce este declarat peste termen, recursul ordinar al inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil.

În al doilea rând, conform art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat. În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

Însă, în recursul avocatului Ion Bătrîncea, în pofida prevederilor enunțate, nu este indicat niciun temei din cele nominalizate în art. 427 alin. (1) Cod de procedură

penală, fiind omisă totalmente specificarea unor concrete erori de drept și argumentarea ilegalității deciziei contestate în acest sens (*pct. 5. din decizie*).

Rezultă, că recursul menționat nu îndeplinește cerințele legale de conținut, iar instanța de recurs nu este competentă să completeze din oficiu recursul ordinar al avocatului cu circumstanțe în fapt și în drept, care l-ar justifica, și să se expună, apoi, asupra unor temeuri neargumentate legal de recurent.

Ori, conform prevederilor art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

Totodată, conform art. 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta nu îndeplinește cerințele de conținut.

În al treilea rând, potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6), 8) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu circumstanțele invocate în recursul ordinar al avocatului, în care nici nu sunt indicate concrete erori de drept clar definite, (*pct. 5. din decizie*), se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. 2. și 4. din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel, legal și întemeiat au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind învinuirea înaintată inculpatului, și încadrarea juridică corectă a acțiunilor lui infracționale, în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală și prescripțiilor de drept material, prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, inclusiv declarațiile martorului minor Moscaliuc V., procesul-verbal de cercetare la fața locului din 23.10.2019, procesul-verbal de ridicare din 01.11.2019 a motocicletei „Viper” de la Moscaliuc V., raportul de expertiză judiciară nr. 201922C0124 din 20.12.2019, raportul de expertiză judiciară nr. 34/12/1-R-4692 din 05.12.2019, toate probele fiind apreciate în conformitate cu prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării lor, instanțele indicând argumentat și detaliat motivele pentru care au respins versiunile și dovezile apărării, probele administrate pe caz demonstrând cu concludență prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor prevăzute la art. 186 alin. (2) lit. b), 208 alin. (1), 42 alin. (2), 145 alin. (2) lit. a), k) Cod penal (*pct. 2., 4. din decizie*).

Totodată, la stabilirea pedepsei instanțele just și argumentat au ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75, 84 Cod penal, pedeapsa respectivă fiind motivată, individualizată și aplicată inculpatului în corespundere cu prevederile legale, corespunde principiului proporționalității și scopului de restabilire a echității sociale, corectare a acestuia, precum și prevenirii de săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea lui, cât și a altor persoane (*pct. 2., 4. din decizie*).

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de prima instanță. Or, în cazul în care instanța de fond și-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță (*hotărârea CtEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*). Art. 6 din CEDO impune în sarcina instanței, obligația de a efectua o examinare efectivă a motivelor, argumentelor și probelor propuse de părți, cu excepția cazului în care se apreciază relevanța acestora, iar obligația motivării deciziilor, impusă instanțelor de art. 6 § 1 din CEDO, nu poate fi înțeleasă ca impunând formularea unui răspuns detaliat la fiecare argument (*hotărârea CtEDO, pct. 80-81, Perez c. Franței, Van de Hurk c. Țărilor de Jos*).

Pe lângă aceasta, recursul vizat este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat probele și circumstanțele cauzei (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 27, 101 alin. (2) și (3), 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea probelor și circumstanțelor cauzei în alt sens decât cel pe care îl propune apărarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursul ordinar, la fel, este lipsită de orice temei legal.

Mai mult, motivele invocate în recursul avocatului au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (*pct. 2. – 5. din decizie*), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurentul Ion Bătrînca, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, și că recursul ordinar al avocatului este vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce este vădit neîntemeiat, recursul avocatului urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 2), 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

d e c i d e:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Tataru Leonid, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 02 octombrie 2020 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2021, pe motiv că este declarat peste termen.

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Ion Bătrîncea, împotriva sentinței Judecătoriei Hâncești din 02 octombrie 2020 și deciziei Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 11 mai 2021, în privința inculpatului Tataru Leonid, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, fiind pronunțată integral la 05 noiembrie 2021.

Președinte

Iurie Diaconu

Judecători

Ion Guzun

Victor Boico